

TFK ainekava põhikoolile	Ainevaldkond: sotsiaalsained	Õppeaine: ajalugu
Kooliaste:	Klass: 8	Tundide arv: 70
Õppeaine kirjeldus:		
<ol style="list-style-type: none"> 1) Ajalooõpetusel on kronoloogiline, poliitiline, majanduslik, sotsiaalne, kultuuriline ja ideede dimensioon. 2) Põhikoolis tähtsustatakse õpilasele jõukohast, inimesekeskset ajalookäsitlust, eluolu ja kultuuri teiste ajalooõpetuse dimensioonide ees. 3) Maailma ajalugu käsitletakse valitud teemade kaudu, millega ei taotleta ajalooperioodidest tervikpildi kujunemist. 4) Tähtis on luua seosed mineviku ning nüüdisaja ajaloosündmuste ja nähtuste vahel ning kujundada arusaam, et minevikku pöördumata on raske mõista tänapäeva. 5) Eesti ajaloo sõlmküsimumsi, Eesti iseseisvuse ning selle kaitsmise ning teisalt võõrvallutuste mõju erinevatel perioodidel seostatakse maailma ajalooga. 6) Õpitakse väärtustama kohalikku kultuuripärandit, inimeste iseotsustamise õigust ja vabadust, analüüsima eetilisi valikuid ja mõistma hukka agressiooni ja okupatsiooni ning kõiki inimsusevastaseid kuritegusid. 		
Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud:		
<ol style="list-style-type: none"> 1) Kogub ajalooalast informatsiooni, töötab eritüübiliste ajalooallikatega, kommenteerib ja hindab neid kriitiliselt, teeb informatsiooni põhjal järeldusi; 2) Eristab poliitilisi õpetusi, teab nende kujunemislugu. 3) Analüüsib kultuuripärandi tähtsust inimkonna ajaloos ja mõistab üksikisiku rolli kultuuripärandi kandjana. 4) Analüüsib inimese tervisekäitumise muutumist ajaloos. 5) Mõistab inimtegevuse ja keskkonna vastastikust mõju ajaloos 6) Mõistab tänapäeva Euroopa ja Ameerika Ühendriikide kujunemislugu ja arengut ning riikide mõju maailmas; 7) Analüüsib inimeste igapäevaelu ja ühiskonnaelu muutumist ning linnade tähtsuse kasvu; 8) Mõistab teaduse ja tehnika arengu mõju inimeste eluviisile ja ühiskonnaelu valdkondadele; 9) Mõistab kolonialismi ja rahvastikurände põhjusi ja tagajärgi minevikus ja tänapäeval globaalse ajaloo perspektiivis; 10) Analüüsib inimese sotsiaalseid ja ühiskondlikke rolle minevikus ja tänapäeval, individuaalse eneseteostuse piiranguid ja võimalusi lähtuvalt ühiskonna arengust; 11) Õpib kasutama erinevaid õpistrateegiaid, et seeläbi saada ennastjuhtivaks õppijaks. 		
TEEMA 1 Lääne-Euroopa varauusajal		
Õpitulemused:	Õppesisu:	
<ol style="list-style-type: none"> 1) Iseloomustab põhitunnuste kaudu erinevaid ajalooperioode; 2) Analüüsib Euroopa riikide arengut ajaloos mõne riigi näitel; 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Uusaja kestus ja perioodid; 2) Prantsusmaa. Inglismaa, Austria ja Saksamaa varauusajal; 3) Võrdleb allikate toel Prantsusmaa ususõdade, Inglismaa kodusõja ja 	

<p>3) Toob allikate abil esile ajaloosündmuste põhjuse-tagajärje seoseid;</p> <p>4) Toob näiteid ühiskonna ümberkorraldamise võimalustest reformide või revolutsiooni teel ja analüüsib nende protsesside erinevusi.</p>	<p>kolmekümneaastase sõja põhjuseid ja tagajärge;</p> <p>4) Valgustus ja Prantsuse revolutsioon.</p>
<p>Põhimõisted:</p>	
<p>Varauusaeg, uusaeg, periodiseerimine, ajaloo pöördepunkt, absoluutne monarhia, seisused, valgustatud monarh, revolutsioon.</p>	
<p>Õpistrateegiad:</p>	
<p>Mõistekaardi koostamine, Louis XIV või Elizabeth I iseloomustuse koostamine, põhjus- tagajärg seoste loomine, Töö karikatuuriga: õpilane iseloomustab karikatuuride toel seisuslikku ühiskonda Prantsusmaal 1789, tuues välja ühiskonna ümberkorraldamise vajadused erinevate seisuste seisukohalt</p>	
<p>Digipädevused (lisame digipädevused välja):</p>	
<p>Kasutab https://sonaveeb.ee, ajajoone koostamine https://www.timetoast.com Video analüüs: https://arhiiv.err.ee/video/vaata/vanad-ajad-pohjasoda</p>	
<p>Seos lõiminguplaanidega (pealkiri ja hüpelink)</p>	<p>Praktilised tööd:</p>
<p>TEEMA 2 Põhja- ja Ida-Euroopa varauusajal</p>	
<p>Õpitulemused:</p> <p>1) Teab Eesti lähialade ajalugu varauusajal;</p> <p>2) Selgitab näidete abil, kuidas muutused maailmas on mõjutanud Eesti ajalugu;</p> <p>3) Talurahvas Eestis;</p> <p>4) Toob näiteid eestikeelse kirjasõna ja hariduselu edenemisest kodukohas ja Eestis, analüüsib hariduse tähtsust ühiskonna arengus;</p> <p>5) Märkab kodukoha kultuuripärandit ja teab selle kujunemislugu, mõistab, et kultuuripärandi tähendus võib ajas muutuda.</p>	<p>Õppesisu:</p> <p>1) Poola- Leedu, Rootsi ja Taani varauusajal;</p> <p>2) Eesti Rootsi, Poola ja Vene riigi koosseisus;</p> <p>3) Võrdleb Rootsi ja Vene ajal (17. ja 18. sajandil toimunud muutusi Eesti aladel;</p> <p>4) Tartu Ülikooli rajamine ja talurahvahariduse algus;</p> <p>5) Linnad Eestis.</p>
<p>Põhimõisted:</p>	
<p>Rootsi aeg, Vene aeg, reduktsioon, restitutsioon, pärisorjus, Gustav Adolf II, Tartu Ülikool, B.G.Forselius ja Õpetajate seminar, Peeter I, O.W.Masing</p>	
<p>Õpistrateegiad:</p>	
<p>Töö kaardiga, võrdluskategooriate sõnastamine ja tabeli koostamine, töö allikatega, jutukese koostamine “Koolipäev Forseliuse seminaris”</p>	

Digipädevused:	
Seos lõiminguplaanidega (pealkiri ja hüperlink)	Praktilised tööd:
TEEMA 3: Ühiskond ja kultuur varauusajal	
Õpitulemused:	Õppesisu:
<ol style="list-style-type: none"> 1) Oskab eristada ja võrrelda erinevaid riigivalitsemisvorme; 2) Mõistab riigi ja kiriku vahelisi seoseid; 3) Loetleb inimkeskse ja teadusliku maailmapildi kujunemise põhjuseid, toob näiteid selle tunnusjoontest ja suuna esindajatest; 4) Teab tööstusrevolutsiooni eeldusi, analüüsib teaduse ja tehnika arengu positiivset ja negatiivset mõju ühiskonnale ja kultuurile 5) Võrdleb etteantud kriteeriumide põhjal elukorraldust maal ja linnas; 6) Toob näiteid hariduse, tervishoiu, sotsiaal- ja igapäevaelu valdkonnast eri ajastutel; 7) Nimetab erinevate kunstistiilide olulisemaid tunnuseid ja tunneb väliste tunnuste järgi ära erinevate kunstistiilide arhitektuurinäiteid. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Riik varauusajal; 2) Religioon ja kirik varauusajal; 3) Teadusrevolutsioon; 4) Tööstusrevolutsiooni algus; 5) Rahvastik Euroopas; maa- ja linnarahvas; 6) Tervis ja toitumine; 7) Mood ja kunst varauusajal
Põhimõisted:	
Absolutism, parlamentaarne monarhia, vabariik, usuvoolud, teadusrevolutsioon, tööstusrevolutsioon, J.Watt, rokokoo, klassitsism, barokk.	
Õpistrateegiad:	
Võrdlemine, seoste loomine, töö tekstiga.	
Digipädevused:	
Seos lõiminguplaanidega (pealkiri ja hüperlink)	Praktilised tööd:
TEEMA 4: Maailm väljaspool Euroopat	
Õpitulemused:	Õppesisu:
<ol style="list-style-type: none"> 1) Selgitab Ameerika Ühendriikide kujunemislugu 17.-18. sajandil: Selgitab inimõiguste ja kodanikuvabaduste arengut USA põhiseaduse näitel; 2) Hiina, Jaapan, Aafrika varauusajal. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Inglise kolooniate rajamine, konfliktid Prantsuse ja Inglise kolooniate vahel, kolooniate konfliktid emamaaga, iseseisvusdeklaratsioon, iseseisvussõda, 1789. aasta põhiseadus ja selle jõustumine.

Põhimõisted:	
Koloonia, emamaa, iseseisvusdeklaratsioon, iseseisvussõda, põhiseadus, demokraatia.	
Õpistrateegiad:	
Töö tekstiga ja sündmuste aegriivi koostamine, paaristöö	
Digipädevused:	
Seos lõiminguplaanidega (pealkiri ja hüperlink)	Praktilised tööd:
TEEMA 5: Lääne-Euroopa uusajal	
Õpitulemused:	Õppesisu:
<ol style="list-style-type: none"> 1) Teab Napoleoni mõju Euroopa arengule, oskab luua põhjus-tagajärg seoseid; mõistab isiku rolli ajaloos; 2) Analüüsib Euroopa riikide arengut ajaloos mõne riigi näitel (Prantsusmaa, Inglismaa, Saksamaa, Venemaa, Austria, Rootsi vms); 3) Iseloomustab ja võrdleb liberalismi, konservatismi, natsionalismi ja sotsialismi etteantud kriteeriumide alusel; 4) Arutleb märksõnade/ küsimuste toel rahvusluse, Euroopa rahvaste vabadusliikumise ja 1948. aasta revolutsioonide põhjuste ning tagajärgede üle. Kujundab oma seisukoha ning põhjendab seda; 5) Toob allikate põhjal esile ajaloosündmuste põhjuse-tagajärje seoseid. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Viini kongress; 2) Suurbritannia, Prantsusmaa, Saksamaa; 3) Poliitilised õpetused; 4) 1848.aasta revolutsioonide põhjused, käik ja tulemused; 5) Rahvusvahelised suhted pärast Viini kongressi. Krimmi sõda, Vene-Türgi sõda, sõjaliste liitude teke.
Põhimõisted:	
Kongress, Metternichi süsteem, restauratsioon, tagurlus, Napoleon, Victoria, O.von Bismarck, ideoloogia, liberalism, Antant, Kolmikliit, Keskriigid, konservatism, sotsialism, rahvuslus, natsionalism, äärmuslus, kommunism	
Õpistrateegiad:	
Propagandapildid. Napoleoni võidud ja kaotused, nende analüüs. Siksakrühmatöö	
Digipädevused:	
Video põhjal küsimustele vastamine: Kristo Siig, video Saksamaa ühendamine. https://drive.google.com/file/d/1wZOMxfQZDY6BLSVjnuWDB3jEcHIY9dVC/view 010_TL_Propagandapildid.Napoleoni-võidud-ja-kaotused.pdf	
Seos lõiminguplaanidega (pealkiri ja hüperlink)	Praktilised tööd:

TEEMA 6: Põhja- ja Ida-Euroopa uusajal	
Õpitulemused:	Õppesisu:
1) Mõistab Põhjamaade arengut uusajal ja oskab koostada võrdlevat tabelit; 2) Teeb allikate põhjal järeldusi, hinnates väiteid, taotlusi ja veendumusi ajaloolises kontekstis; 3) Toob näiteid arkamisaja tegelaste ja nende panuse kohta eesti kultuuriloos; teadvustab baltisakslaste rolli eesti (ja läti) kultuuri ja ühiskonnaelu arengus	1) Põhjamaad; 2) Venemaa 19.sajandil; 3) Rahvuslik liikumine Eestis: eeldused, tegelased, üritused.
Põhimõisted:	
Ärkamisaeg, baltisakslane, J.V. Jansen, L.Koidula, C.R.Jakobson, J.Hurt, I laulupidu, venestamine	
Õpistrateegiad:	
Võrdlemine, järelduste tegemine, töö kaardiga ja allikatega	
Digipädevused:	
Tähelepanuväärseid baltisakslasi https://et.wikipedia.org/wiki/Baltisakslased#T%C3%A4h	
Seos lõiminguplaanidega (pealkiri ja hüperlink)	Praktilised tööd:
TEEMA 7: maailm väljaspool Euroopat	
Õpitulemused:	Õppesisu:
1) Toob näiteid kolonialismi majanduslikest, poliitilistest ja eetilistest aspektidest Aafrikas, Aasias, Ameerikas, Austraalias; 2) Analüüsib koloniaalvallutuste seost loodusressursside kasvava vajadusega;	1) Kolonialism Ameerikas, Aafrikas, Aasias. Suurriikide võitlus mõjuvõimu pärast.
Põhimõisted:	
Koloonia, koloniseerimine, kolonialism, impeerium, imperialism.	
Õpistrateegiad:	
Tekstist õigete ja valede väidete eristamine, töö karikatuuriga ja kaardiga. Dilemmaküsimus: Kas kolonialism on õigustatud lääneliku tsivilisatsiooni, demokraatia ja inimõiguste leviku ja laiendamiseks?	
Digipädevused:	
Seos lõiminguplaanidega (pealkiri ja hüperlink)	Praktilised tööd:
TEEMA 8: Ühiskond ja kultuur uusajal	
Õpitulemused:	Õppesisu:
1) Analüüsib teaduse ja tehnika arengu positiivset ja negatiivset mõju ühiskonnale ja	1) Industrialiseerimine ja industriaalühiskonna kujunemine;

<p>kultuurile, mõistab inimkonna eetilisi valikuid ja vastutust ühiskonna ees seoses teaduse ja tehnika arenguga.;</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) Toob näiteid uusaja tehnilistest leiutistest ja selgitab nende ellurakendamise tulemusel toimunud muutusi inimeste igapäevaelus ja ühiskonnas; 3) Analüüsib linnastumise põhjuseid ja tagajärgi 19. sajandi Euroopa ja Ameerika Ühendriikide linnade näitel; 4) Selgitab ja toob näiteid, kuidas inimesed on erinevatel ajastutel loodusesse suhtunud, arutleb keskkonnaprobleemide üle nii isiklikul kui ühiskonna tasandil; 5) Selgitab, kuidas tootmine, tarbimine ja inimeste elatustase on seotud loodusressursside kasutamisega. Mõistab, kuidas mõjub masstootmine meele ja keskkonnale; 6) Teab, kuidas meditsiin on ajas arenenud ja mis võtteid on kasutatud haiguste ja epideemiatega võitlemisel; 7) Toob näiteid 19. sajandi teaduse, tehnika, arhitektuuri, kujutava kunsti, moepildi, kirjanduse, muusika jms kohta; 8) Märkab Eesti ja maailma kultuuri seoseid ja vastastikust mõju. 	<ol style="list-style-type: none"> 2) Uued leiutised ja nende mõju ühiskonnale; 3) Muutused ühiskonnas, linnastumine; 4) Tervis ja toitumine. Keskkonna ja toitumise mõju tervisele; 5) Mood ja kunst uusajal.
---	--

Põhimõisted:

Kütused: süsi ja koks, aurumasin, võimsusühikud: hobujõud ja watt, tööstus, vabrik, kapital, automatiseerimine, masstootmine, linnastumine, valmistoit, sisepõlemismootor, elekter, hõõglamp, röntgen, raudtee, raudbetoon, aspiriin, narkoos, süstal, pastöriseerimine, krinoliin, tärgeldamine, frakk, smoking, juugend, romantism, historism, realism, postimpressionism.

Õpistrateegiad:

Töö allikatega

Digipädevused:

Sissejuhatav ülesane pildi ja artikliga

<https://forte.delfi.ee/artikkel/81419845/toostusrevolutsiooni-algul-toitusid-linlased-marksa-kehvemini-kui-koi-ge-kaugema-nurga-maainimesed>

Seos lõiminguplaanidega (pealkiri ja hüperlink)

[Lõiminguprojekt "Tööstusrevolutsioon"](#)

Praktilised tööd:

TEEMA 9:

Õpitulemused:

Õppesisu:

<ol style="list-style-type: none"> 1) Toob allikate põhjal esile ajaloosündmuste põhjuse-tagajärje seoseid; 2) Kirjeldab Vene revolutsioonide tagajärgi ja mõju; 3) Analüüsib Esimese maailmasõja põhjusi ning sõdivate poolte taotlusi ning Esimese maailmasõja tagajärgi ja mõju maailma arengule; 4) Nimetab I maailmasõja käigus kasutusele võetud sõjapidamise uuendusi, kirjeldab nende rolli sõjas; 5) Seostab Eesti omariikluse kujunemist rahvusvaheliste sündmustega (uute rahvusriikide tekkimine esimese maailmasõja käigus). 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Suurriikide vastasseis, koostöö ja pinged 20. sajandi algul; 2) Sisepinged Venemaal, veebruari- ja oktoobrirevolutsioon; 3) Esimese maailmasõja põhjused, käik ja tulemused; 4) Esimese maailmasõja tehnilised uuendused: tank, tsepeliin, mürkgaasid, lennuk. Kuidas nad mõjutasid sõja käiku; 5) Eesti iseseisvumine.
Põhimõisted:	
<p>Antant, kolmikliit, keskriigid, atentaat, läänerinne, idarinne, manööversõda, positsioonisõda, Compiègne'i vaherahu, veebruari- ja oktoobrirevolutsioon Venemaal, Lenin, kommunistid, Nõukogude Venemaa iseseisvusmanifest, 23.-24.02.1918.</p>	
Õpistrateegiad:	
<p>Tabel: teadsin enne, tahan teada, sain teada tunnis. Töö kaardiga, seoste loomine.</p>	
Digipädevused:	
<p>Töö allikatega: https://eelmine.e-koolikott.ee/kogumik/18841-Esimene-maailmasoda</p>	
Seos lõiminguplaanidega (pealkiri ja hüperlink)	Praktilised tööd: